

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul central (jud. V. Potlog)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. A. Mironov, L. Caraianu, D. Fujenco)

ÎNCHEIERE

27 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Berdianu Petru și Berdianu Olga, în cauza în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Berdianu Olga și Berdianu Petru împotriva Primarului satului Cenac cu privire la obligarea eliberării informației, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat prin care a fost respins apelul declarat de către Berdianu Petru și Berdianu Olga și menținută hotărârea din 07 octombrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 28 decembrie 2021, Berdianu Olga și Berdianu Petru s-au adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva Primarului satului Cenac cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație și obligarea prezentării răspunsului la cererea lor din 24 noiembrie 2021.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, la 24 noiembrie 2021, s-a adresat la Primăria s. Cenac cu cerere prin care au solicitat prezentarea unor înscrisuri și anume: lista persoanelor care au decis transmiterea în gestiunea liderului Popescu Andrei cote-valorice cei aparțin; actul care a fost prezentat Primăriei de către liderul Popescu Andrei; informația câte hectare de teren au fost transmise de către Primăria liderului Popescu Andrei; actul de predare primire a tehnicii liderului Popescu Andrei. Informația solicitată urma să fie folosită de către reclamanți pentru a clarifica situația juridică a bunurilor ce le aparțin.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul central, cererea de chemare în judecată depusă de către Berdianu Olga și Berdianu Petru către Primarul satului Cenac, în partea pretențiilor cu privire la obligarea pârâtului să elibereze informație în formă de răspuns la cererea reclamanților din 24 noiembrie 2022 și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată, iar în partea pretenția cu privire la încasarea prejudiciului moral, a fost declarată inadmisibilă.

Prin decizia din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost respins apelul

declarat de către Berdianu Petru și Berdianu Olga și menținută hotărârea din 07 octombrie 2022 a Judecătorei Cimișlia, sediul central.

În motivarea soluțiilor sale, instanțele ierarhic au reținut că, potrivit materialelor cauzei, Primăria s. Cenac a examinat totalmente cererea lui Berdianu Petru și Berdianu Olga și a prezentat răspuns la cererea respectivă, răspunsul respectiv fiind expediată reclamanților la 04 ianuarie 2022 cu numărul de ieșire 02. Din răspunsul respectiv a fost constatat că, pârâta a răspuns la toate solicitările indicate de către Berdianu Petru și Berdianu Olga în cererea adresată la 24 noiembrie 2021.

Sub acest aspect, alegațiile reclamanților Berdianu Petru și Berdianu Olga precum că nu sunt satisfăcuți de răspunsul primit, deoarece consideră că informația dată nu este completă și la autoritatea publică locală se mai păstrează careva informație, în viziunea instanțelor nu poate servi drept temei de a considera că Primarul s. Cenac a încălcat dreptul lor la informație, or Primarul a executat obligația sa legală de a oferi reclamanților informație solicitată de care dispune și pe parcursul dezbaterilor judiciare, suplimentar, a confirmat că altă informație decât cea oferită nu mai deține.

La 05 iunie 2023 (prin poștă electronică) și la 07 iunie 2023 (prin oficiul poștal), Berdianu Petru și Berdianu Olga au declarat recurs împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului au indicat argumente similare celor invocate în acțiune și în cererea de apel.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia "Procedura contenciosului administrativ" din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente de deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă către stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de

zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia contestată la 25 aprilie 2023, în ședință publică.

Materialele cauzei atestă că, la 04 mai 2023, Curtea de Apel Comrat a notificat dispozitivul deciziei instanței de apel participanților la proces, inclusiv recurenților, fapt confirmat prin aviz de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 125, 127).

Recursul împreună cu motivarea împotriva deciziei din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost depus, prin poștă electronică, la 05 iunie 2023.

În condițiile enunțate, instanța de recurs constată respectarea de către Berdianu Petru și Berdianu Olga, a termenului prevăzut de art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului) la declararea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului). În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le

întreună cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Berdianu Petru și Berdianu Olga.

În conformitate cu art.230 și art.246 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Berdianu Petru și Berdianu Olga, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă